

รูปแบบการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

The Diffusion Model of Online learning Sources of Indigenous Knowledge in the Network of Rajabhat Maha Sarakham University

วีระพน ภาณุรักษ์¹, รัชช อารีราษฎร์², สุขแสง คุณนก³, สายชล จินโจ⁴

Weerapon Panurag¹, Tharach Arreerard², Suksaeng Kukanok³, Saichol Jinjo⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบ และเพื่อติดตามประเมินผล การเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ เครือข่ายมหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม ประชากร ได้แก่ บุคลากรศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งประธานศูนย์และ วิทยากรประจำศูนย์ปราชญ์ ใน 4 จังหวัดได้แก่ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ จำนวน 130 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นปราชญ์ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 10 ศูนย์ๆละ 4 คน รวมจำนวน 40 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดผลการเรียนรู้ แบบประเมินคุณภาพ เว็บไซต์ แบบประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แบบสอบถามความพึงพอใจผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อ การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ และแบบวัดการยอมรับและใช้เทคโนโลยี สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญา ท้องถิ่นออนไลน์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก
- 2) ผลการฝึกปฏิบัติของทุกกลุ่ม โดยรวมเท่ากับ 99.20

¹ นักศึกษาปริญญาเอก,สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ศึกษา คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

^{3,4} อาจารย์ ดร. คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

¹ Ph.D. Candidate in Computer Education, Faculty of Information Technology, Rajabhat Mahasarakham University

² Assistant Professor Dr., Faculty of Information Technology, Rajabhat Mahasarakham University

^{3,4} Dr., Faculty of Information Technology, Rajabhat Mahasarakham University

3) ผลการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมมีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 4) ผลการประเมินคุณภาพเว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 5) ผลการประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 6) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 7) ผลการติดตามการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ มีผลด้านการยอมรับและใช้เทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : รูปแบบการเผยแพร่ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ออนไลน์ เครือข่าย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Abstract

The purposes of the research were to implement the model and to evaluate the model for promoting the RMU online local wisdom learning centers. The target population was 130 officers of 18 local wisdom learning centers of the RMU networks in Roi-Ed, Khon Kaen, Maha Sarakham and Kalasin. The samples were 40 officers who were selected by purposive random sampling method from 10 learning centers. The instruments were two sets of an achievement test, an assessment form the website, an assessment form electronic media, a questionnaire, and acceptance and application of technology. The statistics used were percentage, mean, standard deviation.

Results of the research are as follows.

- 1) The findings revealed that the trainees improved the knowledge of the online local wisdom learning centers efficiency was 99.20%
- 2) Regarding the achievement, it was found that the average score of the trainees was higher than the standardized criteria efficiency was 80%
- 3) The website assessment was at the highest level. 4) The electronic media assessment was at the highest level. 5) The overall satisfaction of the trainees with the training curriculum was at a high level. 6) The acceptance and application of technology of the trainees was at the highest level.

Keywords : Model for the Promotion of Online Local Wisdom Learning Centers

RMU Networks

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 25 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และการจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบให้พอเพียง และมีประสิทธิภาพ สนองการจัดการศึกษาทุกระบบ และพัฒนาตนเองได้ในทุกเวลา และทุกสถานที่ โดย พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ ได้สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยได้มีการกำหนดมาตรฐานแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการศึกษาการเรียนรู้ทุกระบบทั้งในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัยแหล่งเรียนรู้ไอซีทีหรือแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา , 2551 : 9) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องให้คนทุกกลุ่มทุกวัย สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และองค์ความรู้ที่หลากหลายทั้งที่เป็นวัฒนธรรม ภูมิปัญญาและองค์ความรู้ใหม่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 : 39)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) เป็นความรู้ของชาวบ้านในท้องถิ่น ซึ่งได้มาจากประสบการณ์ และความเฉลียวฉลาดของชาวบ้าน รวมทั้งความรู้ที่สั่งสมมาแต่บรรพบุรุษ สืบทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ระหว่างการสืบทอดมีการปรับ ประยุกต์

และเปลี่ยนแปลง จนเกิดเป็นความรู้ใหม่ตามสภาพทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงมีความสำคัญต่อชุมชนในการนำความรู้ดังกล่าวมาใช้ในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นตัวนำไปสู่การถ่ายทอดไปยังสมาชิกที่อยู่ในชุมชนต่อไป (เยาวลักษณ์ พิพัฒน์จำเริญกุล. 2544 : 3)

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร ได้กำหนดสาระไว้ในแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 2) ของประเทศไทย พ.ศ. 2552 - 2556 ส่งเสริมให้จัดทำและใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา ที่ประกอบด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์หลากหลายรูปแบบ หลากหลายองค์ความรู้ และสร้างแรงจูงใจให้เกิดการแลกเปลี่ยนหรือเผยแพร่ให้กับผู้ที่สนใจ โดยจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ไอซีทีของชุมชน ที่พัฒนาจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่หลากหลาย เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งความรู้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์แก่อาชีพและการดำรงชีวิตประจำวันแก่ประชาชนทั่วไป (กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร, 2551 : 4 - 10) นอกจากนี้ ได้จัดทำกรอบนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระยะ พ.ศ. 2554 - 2563 ของประเทศไทย (ICT 2020) โดยกำหนดกลยุทธ์และมาตรการที่เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ ในการ

พัฒนาแหล่งเรียนรู้สำหรับประชาชนที่มีบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ (กระทรวงเทคโนโลยีและการสื่อสาร, 2550 : 17) แหล่งเรียนรู้ไอซีที หรือ แหล่งเรียนรู้ออนไลน์ถือเป็นแหล่งเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่น่าสนใจต่อการจัดการศึกษาทุกระบบ เนื่องจากผลจากการที่การพัฒนาเทคโนโลยีด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร หรือ ไอซีที (Information and Communication Technology : ICT) อย่างรวดเร็วและต่อเนื่องเป็นเทคโนโลยีที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนความรู้ข้อมูลข่าวสารในโลกยุคโลกาภิวัตน์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2551 : 9)

จากการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่ายังขาดการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นหมวดหมู่และการจัดเก็บยังไม่เป็นระบบ อีกทั้งช่องทางสำหรับผู้สนใจในการการศึกษาองค์ความรู้ของปราชญ์ยังไม่สะดวก ผู้วิจัยจึงได้พัฒนารูปแบบการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อนำรูปแบบไปทดลองใช้กับบุคลากรศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน และติดตามประเมินผลการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ เพื่อรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย

เพื่อเป็นช่องทางการเรียนรู้และเป็นแนวทางการศึกษาสำหรับผู้สนใจต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- 2 เพื่อติดตามประเมินผลการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
บุคลากรในศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน ทั้งประธานศูนย์และวิทยากรประจำศูนย์ปราชญ์ใน 4 จังหวัด ได้แก่ ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ จำนวน 130 คน คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยเป็นปราชญ์ที่สมัครเข้าร่วมโครงการ จำนวน 10 ศูนย์ รวมจำนวน 40 คน
2. ตัวแปร
ตัวแปรที่ศึกษาได้แก่ ผลการสอบถามความพึงพอใจของปราชญ์ชาวบ้านที่มีต่อการทดลองใช้รูปแบบ และผลการยอมรับและใช้เทคโนโลยี
3. เครื่องมือ
เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

1) แบบวัดผลการเรียนรู้ สร้างและหาคุณภาพด้วยวิธีหาความเที่ยงตรง ความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก ความเชื่อมั่นของแบบวัดผลการเรียนรู้

2) แบบประเมินและแบบสอบถาม ได้แก่ แบบประเมินคุณภาพเว็บไซต์ แบบประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แบบสอบถามความพึงพอใจผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ แบบสอบถามการยอมรับและใช้เทคโนโลยี ในกระบวนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence : IOC) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficients) จากสูตรครอนบาช (Cronbach)

4. การดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบ ได้ทำการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ผู้วิจัยประสานงานสำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด ประกอบไปด้วย ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ และได้ประสานศูนย์ปราชญ์ชาวบ้านทั้ง 4 จังหวัด เพื่อลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เครือข่าย “เผยแพร่องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น” ณ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขนาดกลุ่มเป้าหมายในการทดลอง (Implement)

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้คู่มือพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตามกิจกรรมในคู่มือ คือจัดเตรียมสถานที่ในการทดลอง ดำเนินกิจกรรมตามวิธีการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย ทดสอบก่อนการอบรม ดำเนินการอบรม ทดสอบหลังการอบรม และสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม จากนั้นเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความสมบูรณ์ของเอกสารแบบประเมิน

ขั้นตอนที่ 4 สอบถามความคิดเห็นด้านการยอมรับและใช้เทคโนโลยีของปราชญ์ชาวบ้านด้วยแบบสอบถามการยอมรับและใช้เทคโนโลยี ที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 วิเคราะห์ และสรุปผลการทดลองใช้กิจกรรมการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมจากแบบประเมิน วิเคราะห์และสรุปผลด้วยสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้เทียบกับเกณฑ์การประเมิน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103) ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มาก

2.51 - 3.50 หมายถึง ปานกลาง
1.51 - 2.50 หมายถึง น้อย
1.00 - 1.50 หมายถึง น้อยที่สุด
ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

5.1 แบบฝึกปฏิบัติ ดำเนินการตรวจให้คะแนน คำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และสรุปเป็นร้อยละ (%)

5.2 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ ดำเนินการตรวจให้คะแนน คำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) และเปรียบเทียบคะแนนหลังการอบรมกับเกณฑ์

5.3 แบบประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แบบประเมินเว็บไซต์ แบบสอบถามความพึง

พอใจของผู้เข้าอบรม และสอบถามการยอมรับและใช้เทคโนโลยี ดำเนินการคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทำการทดลอง ผลการทดลองและติดตามประเมินผลการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ ดังนี้

1 ผลการฝึกปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการฝึกปฏิบัติตามแบบแผนในคู่มือ ในการฝึกปฏิบัติ และทำการประเมินการฝึกด้วยใบงาน ผลการฝึกดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลการฝึกปฏิบัติ

n = 10

ที่	กลุ่มอบรม	การฝึกปฏิบัติ	คะแนนเต็ม 5	ผลการปฏิบัติ	ร้อยละ
1	พัฒนาเว็บไซต์	ใบงานที่ 1	5	4.70	94.00
2	พัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์	ใบงานที่ 1	5	5	100.00
		ใบงานที่ 2	5	5	100.00
3	ผู้ช่วยด้านเทคนิคคอมพิวเตอร์	ใบงานที่ 1	5	5	100.00
		ใบงานที่ 2	5	5	100.00
		ใบงานที่ 3	5	5	100.00
		ใบงานที่ 4	5	5	100.00
		ใบงานที่ 5	5	5	100.00
โดยรวม			40	4.96	99.20

จากตาราง 1 ผลการฝึกปฏิบัติของทุกกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับร้อยละ 99.20

2 ผลการทดสอบผลการเรียนรู้หลังการอบรมกับเกณฑ์ร้อยละ 80

หลังจากอบรมเสร็จแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบวัดผลการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรม

ด้วยแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผลการทดสอบ ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการทดสอบผลการเรียนรู้หลังการอบรมกับเกณฑ์ร้อยละ 80

n = 30

การทดสอบ	คะแนนเต็ม	ค่าทดสอบ	$\bar{X}$	SD.	df	ค่า t	Sig
หลังการอบรม	10	8	8.16	0.83	29	t = 48.385	.000

จากตาราง 2 ผลการทดสอบผลการเรียนรู้หลังการอบรมกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่าผู้เข้าอบรมจำนวน 30 คน มีคะแนนเฉลี่ยหลังการอบรมมากกว่าคะแนนที่เป็นค่าทดสอบ คือ 8 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน สรุปได้ว่า ผลการเรียนรู้ของผู้เข้า

อบรมมีคะแนนหลังการอบรมมากกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3 ผลการประเมินคุณภาพเว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้

หลังจากอบรมการพัฒนาเว็บไซต์ทำให้ได้เว็บไซต์ของศูนย์ ดังภาพที่ 1

ภาพประกอบ 1 เว็บไซต์ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน

ผลการประเมินเว็บไซต์โดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาคุณภาพของเว็บไซต์ที่ผู้เข้าอบรม พัฒนาขึ้น ผลดังตารางที่ 3

ตาราง 3 ผลการประเมินคุณภาพเว็บไซต์แหล่งการเรียนรู้

รายการความคิดเห็น	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านดอนมัน	4.66	0.54	มากที่สุด
2. ศูนย์เรียนรู้เกษตรยั่งยืนชุมชน	4.29	0.56	มาก
3. ศูนย์เรียนรู้ศรีเนตรพัฒนา	4.69	0.48	มากที่สุด
4. ศูนย์เรียนรู้คุณธรรมนำชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง	4.38	0.52	มาก
5. ศูนย์เรียนรู้ พออยู่ พอกิน พอเพียง	4.61	0.59	มากที่สุด
6. ศูนย์การเรียนรู้ครูเกษตรชุมชน	4.66	0.57	มากที่สุด
7. ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านนายแสวง มะโนลัย	4.50	0.66	มาก
8. ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านนายวิชัย ทวีพันธ์	4.54	0.59	มากที่สุด
9. ศูนย์เรียนรู้ฟีนูมิไท	4.34	0.70	มาก
10. ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	4.55	0.53	มากที่สุด
โดยรวม	4.52	0.57	มากที่สุด

จากตาราง 3 ผลการประเมินเว็บไซต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแต่ละศูนย์ปราชญ์พบว่า ศูนย์ปราชญ์ที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดคือศูนย์เรียนรู้ศรีเนตรพัฒนา โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

4 ผลการประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์นำเสนอองค์ความรู้
หลังจากที่อบรมการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์แล้ว ผู้วิจัยได้ประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินดัง ตารางที่ 4

ตาราง 4 ผลการประเมินสื่อ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. ความถูกต้องของเนื้อหา	4.60	0.70	มากที่สุด
2. ความถูกต้องของลำดับการแสดงเนื้อหา	4.50	0.53	มาก
3. ความสมบูรณ์ของเนื้อหา	4.60	0.70	มากที่สุด
4. ความสอดคล้องของรูปภาพกับเนื้อหา	4.60	0.70	มากที่สุด
5. ความเหมาะสมของการจัดวางองค์ประกอบ	4.80	0.63	มากที่สุด
6. ความเหมาะสมของสีตัวอักษรและพื้นหลัง	4.60	0.52	มากที่สุด
7. ความเหมาะสมของขนาดและรูปแบบของตัวอักษร	4.70	0.48	มากที่สุด
8. ความชัดเจนของรูปภาพ	4.60	0.52	มากที่สุด
9. ความเหมาะสมของขนาดรูปภาพ	4.70	0.48	มากที่สุด
10. ความเป็นมาตรฐานเดียวกันของรูปแบบ	4.50	0.85	มาก
โดยรวม	4.62	0.61	มากที่สุด

จากตาราง 4 ผลการประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดถึงมากที่สุด

5 ผลการสอบถามความพึงพอใจผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

หลังจากที่ทำการอบรมเสร็จทุกขั้นตอนแล้ว ผู้วิจัยทำการสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรม ด้วยแบบสอบถามที่พัฒนาขึ้น ผลดังตารางที่ 5

ตาราง 5 ผลการสอบถามความพึงพอใจผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. ความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนา			
1) อุปกรณ์และเครื่องคอมพิวเตอร์ในการอบรม	4.80	0.41	มากที่สุด
2) กระบวนการอบรมวิธีการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากร	4.87	0.35	มากที่สุด
3) การแนะนำและตอบข้อซักถามของวิทยากร กระจำและชัดเจน	4.70	0.47	มากที่สุด
4) เนื้อหาการอบรมมีความครบถ้วนขององค์ความรู้ที่ได้รับ	4.73	0.45	มากที่สุด
5) การใช้สื่อการเรียนรู้ประกอบการอบรม	4.73	0.58	มากที่สุด
6) ระยะเวลาในการจัดการอบรม	4.17	0.91	มาก

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
7) การให้คำแนะนำ ช่วยเหลือของผู้ช่วยวิทยากร	4.77	0.50	มากที่สุด
รวม	4.68	0.52	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของขั้นตอนการอบรม			
1) การยกตัวอย่างของชิ้นงาน	4.53	0.73	มากที่สุด
2) การสาธิตแนะนำขั้นตอนด้วย VDO	4.63	0.56	มากที่สุด
3) การฝึกปฏิบัติ	4.57	0.63	มากที่สุด
4) การประเมินชิ้นงาน	4.63	0.56	มากที่สุด
รวม	4.59	0.62	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของคู่มือ			
1) ความถูกต้องในการนำเสนอเนื้อหากิจกรรม/	4.60	0.62	มากที่สุด
2) ความสอดคล้องของคู่มืออบรมกับการนำไปสู่การปฏิบัติ	4.63	0.67	มากที่สุด
3) ความชัดเจนในการอธิบายองค์ประกอบกิจกรรม/เนื้อหา/	4.73	0.64	มากที่สุด
4) ความชัดเจนของภาพประกอบ	4.63	0.49	มากที่สุด
5) ความง่ายในการนำไปเรียนรู้	4.43	0.73	มาก
6) ความสะดวกในการนำไปใช้	4.63	0.61	มากที่สุด
7) ความเหมาะสมในการนำไปสู่การเผยแพร่ ถ่ายทอด	4.70	0.60	มากที่สุด
รวม	4.62	0.62	มากที่สุด
โดยรวม	4.64	0.58	มากที่สุด

จากตาราง 5 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเหมาะสมของกระบวนการพัฒนามีผลการประเมินสูงที่สุด โดยมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

6 ผลการวัดการยอมรับและใช้เทคโนโลยี

หลังจากทำการทดลองผ่านไปแล้ว 1 เดือน ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ศูนย์ปราชญ์ทั้ง 10 ศูนย์ เพื่อติดตามประเมินผลการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ เกี่ยวกับการยอมรับและใช้เทคโนโลยี ในด้านความง่ายต่อการใช้งาน และการรับรู้ถึงประโยชน์ ดังภาพที่ 2

ภาพประกอบ 2 ติดตามประเมินผล การเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์

ผลการประเมินการยอมรับและใช้

เทคโนโลยี ดังตารางที่ 6

ตาราง 6 ผลการวัดการยอมรับและใช้เทคโนโลยี

รายการความคิดเห็น	$\bar{X}$	SD.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความง่ายต่อการใช้งาน (Perceived ease of use)			
1) คู่มือจัดแบ่งองค์ประกอบที่ชัดเจน นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.80	0.42	มากที่สุด
2) คู่มือมีรายละเอียดกระบวนการและขั้นตอน อธิบายชัดเจน นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.80	0.42	มากที่สุด
3) คู่มือมีรายละเอียดอธิบายแต่ละองค์ประกอบที่ชัดเจน นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.90	0.32	มากที่สุด
4) กระบวนการอบรม ใช้หลักการเรียนรู้แบบ MIAP อธิบายแต่ละขั้นตอนอย่างชัดเจน นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.90	0.32	มากที่สุด
5) คู่มือประกอบไปด้วยเครื่องมือสำหรับการวัด ประเมินผล ได้แก่ แบบวัดการเรียนรู้ แบบประเมินชิ้นงาน แบบประเมินตนเอง นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.70	0.48	มากที่สุด
6) การสาริตตัวอย่าง มีตัวอย่างเว็บไซต์ นำเสนอให้มองเห็นภาพชัดเจน นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.90	0.32	มากที่สุด
7) การแนะนำขั้นตอน โดยใช้ VDO ทำให้เข้าใจ นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.70	0.48	มากที่สุด
8) ในการอบรมแต่ละขั้นตอน บอกเวลาไว้ชัดเจน นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.70	0.48	มากที่สุด
9) การอบรมในแต่ละหน่วย ใช้คำอธิบายที่ชัดเจน มีภาพประกอบ ในแต่ละขั้นตอน นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.80	0.42	มากที่สุด
10) การฝึกภาคปฏิบัติมีคู่มือแสดงเป็นรูปภาพแต่ละขั้นตอนตามลำดับ ชัดเจน นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.90	0.32	มากที่สุด
1 1) หน้าที่ของผู้ช่วยวิทยากรอธิบายไว้ชัดเจน นำสู่การปฏิบัติได้ง่าย	4.80	0.42	มากที่สุด
รวม	4.81	0.40	มากที่สุด
2. ด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ (Perceived usefulness)			
1) ให้ความรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพต่อบุคลากร	4.90	0.32	มากที่สุด
2) สร้างแนวปฏิบัติที่ดีให้แก่บุคลากรในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	4.80	0.42	มากที่สุด
3) สร้างทัศนคติที่ดีของบุคลากรต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	4.80	0.42	มากที่สุด
4) เป็นแนวทางในการดำเนินการขยายผลในการเผยแพร่องค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้าน	4.80	0.42	มากที่สุด
5) นำไปสู่การเผยแพร่องค์ความรู้ของปราชญ์ชาวบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.90	0.32	มากที่สุด
รวม	4.84	0.38	มากที่สุด
โดยรวม	4.82	0.39	มากที่สุด

จากตาราง 6 ผลการยอมรับและใช้เทคโนโลยี ประชาชนชาวบ้านมีความคิดเห็นด้านการยอมรับและใช้เทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทั้งด้านความง่ายต่อการใช้งาน และด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ มีผลอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. การศึกษาผลการทดลองใช้รูปแบบการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พบว่า ผู้เข้าอบรมมีผลการฝึกปฏิบัติของทุกกลุ่ม โดยรวมอยู่ในระดับร้อยละ 99.20 เรียนรู้ของผู้เข้าอบรมมีคะแนนหลังการอบรมมากกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการประเมินเว็บไซต์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดผลการประเมินสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ในการพัฒนาคู่มือการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้วิจัยได้นำเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่องก่อนจะนำไปประเมินคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ ส่งผลให้ได้คู่มือที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ในขั้นตอนการอบรมผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการ MIAP ในการอบรมทำให้ผู้เข้าอบรมมีความเข้าใจและมีความพึงพอใจในการอบรม สอดคล้องกับ

วโรปภา อารีราษฎร์ (2558) ทำการวิจัยเรื่องนวัตกรรมระบบการจัดกลุ่มสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่าผลการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมมีคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการฝึกปฏิบัติการใช้นวัตกรรมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อนวัตกรรมอยู่ในระดับมากที่สุด

2. การติดตามประเมินผลการเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นออนไลน์เครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยใช้วิธีการยอมรับและใช้เทคโนโลยี พบว่า ประชาชนชาวบ้านมีความคิดเห็นด้านการยอมรับและใช้เทคโนโลยีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทั้งด้านความง่ายต่อการใช้งาน และด้านการรับรู้ถึงประโยชน์ มีผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ผู้วิจัยใช้รูปแบบตามแนวความคิดการยอมรับการใช้เทคโนโลยี (Technology Acceptance Model : TAM) เป็นกรอบในการสอบถาม โดยประชาชนชาวบ้านยอมรับถึงประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจในการศึกษา ซึ่งจะสามารถทำได้หลายช่องทางเปิดโอกาสให้คนที่อยู่ไกล ที่ไม่สามารถเดินทางมาสะดวก ได้เข้าไปศึกษาหาความรู้ได้จากเว็บไซต์ อีกทั้งในการใช้งานและกระบวนการพัฒนานั้นง่ายต่อการเรียนรู้

สอดคล้องกับ ธีรัช อารีราษฎร์ (2558) ที่ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการดำเนินงานกรีนไอทีสำหรับสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งใช้รูปแบบตามแนวความคิดการยอมรับการใช้เทคโนโลยี (Technology Acceptance Model : TAM) ในการติดตามประเมินผล ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มเป้าหมายยอมรับรูปแบบการดำเนินงานกรีน ไอทีในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ในการดำเนินงานวิจัยนี้ไปใช้ ควรมีการศึกษาเอกสารให้ชัดเจนและสามารถปรับ

การใช้งานได้ตามความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่เพื่อให้เข้ากับบริบทของชุมชน

2. ในการศึกษาครั้งต่อไป จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่ามีองค์ความรู้ที่อยู่ในตัวประชาชนชาวบ้านหลายองค์ความรู้ที่สำคัญและจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชน ที่ยังไม่ได้เผยแพร่ ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการวิจัยขยายผลและหาวิธีการหรือช่องทางในการถ่ายทอดสู่เกษตรกรในชุมชนในรูปแบบที่หลากหลายต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. *ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน : โอกาสของผู้ประกอบการวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555.
- ธีรัช อารีราษฎร์ และคณะ. *การพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานกรีนไอทีสำหรับสถาบันอุดมศึกษา*. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ 9 ฉบับที่ 3. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2558.
- บุญชม ศรีสะอาด. *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- เยาวลักษณ์ พิพัฒน์จำเริญกุล. *การพัฒนา รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ (เทคโนโลยีการศึกษา) .ด.ศษ . กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ,2554.

เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. *กรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาในช่วง
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)
ที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ .ศ.พ 2545-2559*. กรุงเทพฯ :
สำนักนโยบายและแผนการศึกษาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ, 2551.

วรปภา อารีราษฎร์. *นวัตกรรมระบบการจัดกลุ่มสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้.
วิทยานิพนธ์. ปริญญาโท. (การจัดการเทคโนโลยี) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร,
2558.*